

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2. Бізнес-етика та ділові комунікації

Освітня програма Економічна кібернетика

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри економічної
кібернетики Протокол № 2 від
“29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу	4
4. Система оцінювання курсу	7
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	7
6. Ресурсне забезпечення	7
7. Контактна інформація	8
8. Політика навчальної дисципліни	9

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Бізнес-етика та ділові комунікації
Освітня програма	Економічна кібернетика
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції - 12 год. Семінарські заняття - 18 год. Самостійна робота - 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Курс "Бізнес-етика та ділові комунікації" призначений для того, щоб надати студентам глибоке розуміння етичних принципів у бізнесі та навчити ефективної комунікації в діловому середовищі. Студенти дізнаються про ключові етичні питання, з якими можуть зустрітися в сучасному бізнес-світі, та про методи їх вирішення згідно з найкращими практиками та професійними стандартами. Курс також охоплює розвиток навичок ділового спілкування, включаючи публічні виступи, переговори, нетворкінг та корпоративне листування. Цей курс є незамінним для майбутнього лідера або менеджера, який прагне досягти успіху в багатокультурному бізнес-середовищі.

Мета курсу "Бізнес-етика та ділові комунікації" полягає у формуванні у студентів розуміння етичних принципів та стандартів поведінки в бізнес-середовищі. Курс надає знання про основи етики ділового спілкування, розвиває навички ефективної взаємодії з колегами та партнерами, а також вчить вирішувати етичні дилеми, з якими можуть зустрічатися фахівці у сфері бізнесу.

Мета реалізується через **цілі**:

1. - Розуміння основ бізнес-етики.
2. - Застосування етичних принципів у ділових комунікаціях.
3. - Розвиток навичок ефективного спілкування в бізнес-середовищі.
4. - Аналіз етичних дилем та вирішення конфліктних ситуацій.
5. - Вивчення культурних аспектів бізнес-комунікацій.
6. - Формування вмінь критичного мислення в контексті бізнес-етики.

Компетентності

ІК - Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Програмні результати навчання

3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Кількість годин	Завдання
1.	Основи бізнес-етики: визначення та принципи.	Знати основні концепції та визначення, що стосуються бізнес-етики. Розуміти етичні принципи та норми поведінки в бізнес-середовищі, а також здатність аналізувати етичні дилеми та конфлікти, що можуть виникати у професійній діяльності. Вміти застосовувати отримані знання для розробки етичних кодексів та політик у компанії, а також для прийняття обґрунтованих етичних рішень. Розуміння бізнес-етики сприяє формуванню професійної культури та побудові довгострокових позитивних взаємин з партнерами та клієнтами.	3	Тести в СДН питання, кейси
2.	Етичні дилеми в бізнесі: аналіз кейс-стаді.	Знати основні етичні принципи та теорії, які застосовуються в бізнес-середовищі. Вміти ідентифікувати етичні дилеми у реальних бізнес-ситуаціях та аналізувати їх з різних точок зору, використовуючи набуті знання. Розуміти можливі наслідки етичних рішень та могли обґрунтовувати свої власні рішення в контексті етичних кодексів і корпоративної соціальної відповідальності. Навчитися застосовувати етичні принципи для розв'язання проблем, з якими вони можуть зустрітися у своїй професійній діяльності.	3	Тести в СДН питання, задачі

3.	Корпоративна та соціальна відповідальність та її вплив на репутацію компанії.	Знати основні принципи та практики корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), розуміти як КСВ впливає на репутацію компанії та її стейкхолдерів. Аналізувати різні стратегії КСВ та оцінювати їх ефективність у контексті корпоративної репутації. Вміти ідентифікувати потенційні ризики та можливості, які КСВ може створити для бізнесу. В кінцевому підсумку, Набути навичок розробки та імплементації програм КСВ, які сприяють позитивному іміджу компанії та забезпечують довгостроковий успіх.	3	Тести в СДН питання, задачі
4.	Комунікаційна етика ділового спілкування.	Знати основні принципи та методи ефективної комунікації в діловому середовищі. Вміти застосовувати ці знання для розробки та реалізації комунікаційних стратегій, які враховують етичні норми та культурні особливості спілкування. Розуміти важливість етики у діловому спілкуванні та бути здатним аналізувати комунікаційні ситуації з точки зору етичних дилем.	3	Тести в СДН питання, задачі
5.	Етичні аспекти реклами та маркетингу.	Знати основні етичні принципи та стандарти, які застосовуються в рекламі та маркетингу. Розуміти, як реклама впливає на споживачів та суспільство в цілому, а також які є законодавчі обмеження та регуляції в цій сфері. Вміти аналізувати рекламні кампанії з точки зору етики, виявляти потенційно маніпулятивні або обманні елементи. Також знати про соціальну відповідальність брендів і компаній, їхню роль у формуванні сталого споживання та вплив на екологію. Вивчення цих аспектів допомагає студентам розуміти, як етично створювати та розповсюджувати рекламну інформацію, що сприяє позитивному іміджу компанії та довгостроковому успіху.	6	Тести в СДН питання, задачі

6.	Конфлікт інтересів у бізнес-середовищі та методи його вирішення.	Знати основні принципи ідентифікації та управління конфліктами інтересів. Розуміти, що таке конфлікт інтересів, як він може впливати на репутацію та ефективність організації, а також яким чином він може порушувати етичні норми. Вміти аналізувати потенційні ситуації, що можуть призвести до конфлікту інтересів, та розробляти стратегії для їх запобігання чи вирішення. Освоїти методики оцінки ризиків та прийняття обґрунтованих рішень, які могли б забезпечити баланс інтересів усіх сторін. Розуміння правових аспектів та нормативно-правових актів, що регулюють цю сферу, також є критично важливим для глибокого осмислення теми.	3	Тести в СДН питання, задачі
7.	Охорона праці як елемент корпоративної етики.	Знати основні законодавчі та нормативні акти, що регулюють охорону праці в Україні. Вміти аналізувати робоче місце на предмет потенційних ризиків для здоров'я, а також розуміти важливість дотримання правил безпеки для попередження нещасних випадків та професійних захворювань. Освоїти методи оцінки ризиків та вміти розробляти плани дій для їх мінімізації. Розуміти етичні аспекти охорони праці, включаючи відповідальність перед колегами та суспільством за створення безпечного робочого середовища.	6	Тести в СДН питання, задачі
8.	Розвиток етичної культури в організації: стратегії та практики.	Знати основні етичні принципи та цінності, які формують основу корпоративної культури. розуміти, як етична поведінка впливає на репутацію та успіх організації, а також як етичні стандарти можуть бути інтегровані у повсякденну діяльність компанії. Вміти аналізувати реальні ситуації, виявляючи потенційні етичні дилеми, та розробляти стратегії для їх вирішення. Це включає здатність до критичного мислення та прийняття обґрунтованих рішень, заснованих на етичних кодексах та нормах. Розуміти важливість особистої відповідальності та саморегуляції у побудові етичної культури в організації.	3	Тести в СДН питання, задачі

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекційні заняття (тести в СДН)	20
Практичні заняття та розрахункові роботи	25
Самостійна робота	5
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Номер навчального заняття (залежить від розподілу в розділі I)																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	4	4	2		2		2		2		2		2					20
Семінарські з-тя				4		4		4		4		4		3		2		25
Самостійна р-та															5			5
Залік																	50	50
Всього за заняття	4	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	3	5	2	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, пакет прикладних програм OpenOffice, MS Office, роздатковий матеріал спеціалізовані прикладні пакети (безкоштовні версії програм для власного користування)
<p>Література: Основна</p> <p>Балджи М.Д. Етика бізнесу: навчальний посібник – К. : ФОП Гуляєва В.М., 2021. 332с.</p> <p>Г.Г.Швачич, В.В.Толстой, Л.М.Петречук, Ю.С.Іващенко, О.А.Гуляєва, Соколенко О.В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: Навчальний посібник. –Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.</p> <p>3. Бізнес-комунікації : конспект лекцій / укладачі: Б. Л. Ковальов, А. В. Павлик, С. М.Федина. – Суми : Сумський державний університет, 2020. 113 с</p> <p>4. Васильченко М.І., Гришко В.В. Комунікативний менеджмент: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ. 2018. 208 с.</p> <p>5. Глінковська Б. (Glinkowska B.), Чеботарьов Є., Чеботарьов В. Крос-культурні підприємницькі комунікації : навчальнометодичний посібник для магістрантів ; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. – Старобільськ, 2018. 120 с</p> <p>6. Батченко Л.В., Бондар І.С., Русавська В.А. Бізнес-комунікації в міжнародному менеджменті: навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2017. 304 с.</p> <p>7. Авраменко О. О., Яковенко Л. В., Шийка В. Я Ділове спілкування: Навчальний</p>	

посібник. / За наук. ред. О. О. Авраменко. – Івано Франківськ, «ЛілеяНВ», 2015. 160 с.

8. Ділове спілкування : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська, О. М.

Слободянюк. – Вінниця : ВНТУ, 2015. 128 с.

9. STEPHEN M. BYARS, KURT STANBERRY. Business Ethics: Textbook. - Rice University. content produced by OpenStax.- 2018, 337 p.

10. Беліченко А.Г., Воронкова В.Г., Мельник В.В. Етика ділового спілкування. Навчальний посібник для ВНЗ (рекомендовано МОН України). Видавництво: Магнолія 2006, 2021. – 312с.

11. Стовпець В.Г., Стовпець О.В., Гловаціка С.М. Корпоративна етика та психологія. Навчальний посібник. Херсон. Вид-во:Олді+, 2021.236с.

Допоміжна:

1. Віннікова І.І. Особливості використання інструментів SMM у маркетинговій діяльності українських підприємств // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2017. - №14. – С. 270-285.

2. Восс К., Рез Т. Ніколи не йдіть на компроміс. Техніка ефективних переговорів. – Київ.: Наш формат. – 2019. – 263 с.

3. Етика ділового спілкування : навчальний посібник / [Т.Б. Грищенко, С.П. Грищенко, Т.Д. Іщенко та ін.]. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 344 с.

4. Снітинський В., Завальницька Н., Брух О. Діловий етикет у міжнародному бізнесі. – Львів.:Магнолія. – 2017. – 287 с.

5. Тимохова Г.Б. Етика в рекламній та PR-діяльності. – Львів.: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету. – 2018.

6. Шульгіна Л., Тищенко О. Інтернет комунікації та їх вплив на конкурентні позиції підприємства //Актуальні проблеми економіки і управління, Вип. 10, 2017. URL: http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/66908/pdf_50

7. Рахліс В., Павленко О. Переговори і медіація. Підручник для підготовки професійного переговорника. Дніпро: Гудвін. – 2020.

8. Кріс Восс, Тал Рез - «Ніколи не йдіть на компроміс. Техніка ефективних переговорів». Київ: Наш формат. – 2019.

9. Ларі Кінг, Білл Гілберт. Як розмовляти будь з ким, будь-коли і будь-де. Секрети успішного спілкування. Київ: Моноліт-Bizz. 2023. 204 с.

10. Креол Флемінг. Говорити легко та невимушено. Як стати приємним співрозмовником. Київ: Клуб сімейного дозвілля. 2020. 240 с

7. Контактна інформація

Кафедра	Економічної кібернетики, вул. Шевченка, 57, 815 кабінет https://kek.pnu.edu.ua , kek@pnu.edu.ua
Викладач	Кушнір Олександр Сергійович
Контактна інформація викладача	oleksandr.kyshnir@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.3. Положення про запобігання академічному плагиату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти
	<p>Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <ol style="list-style-type: none">4. Положення про запобігання академічному плагиату у Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Крім того, отримання додаткових балів є можливим у випадку представлення студентом викладачу сертифікатів, котрі засвідчують проходження навчання на освітніх платформах Coarsera, Udemu, Prometheus та ін. з даної дисципліни (окремих розділів дисципліни).
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja

Викладач _____ О.С. Кушінр